
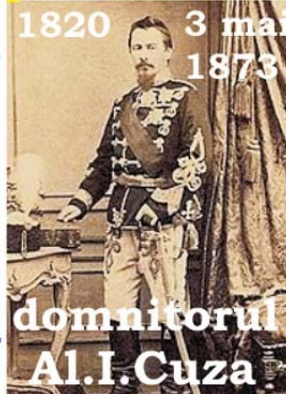


**2019 – ANUL TRIBUNIȘTILOR (VI): Napoleon, Cuza și Andrei Șaguna,**  
**trei uriași luptători - în Austria nimic nu e durabil –**  
**n'a fost politician al frazei, nici unul dintre acei idealști!**

<b>Prin cultură la putere!</b>	<b>1873</b> <b>Napoleon III. Cuza și Șaguna</b> trei uriași luptători anul lacrimilor <b>pentru Români și românism</b>	 2019.EU		
	<b>împăratul</b>  1808 9 ian 1873 <b>Napoleon III</b>	<b>Unirea Principatelor</b> -primul mare act al aplicării principiului naționalităților	1820 3 mai 1873  <b>domnitorul Al.I. Cuza</b>	<b>Mitropolitul</b>  28 iun 1873 <b>Andrei Șaguna</b>
	<b>Franța singura apărătoare declarată a aspirațiilor naționale românești</b>	<b>om mare este acela care la vârsta înaintată a bărbăției își vede realizat idealul tinerețelor</b>	<b>“om politic din creștet până în tălpi”</b> <i>Eminescu</i> <b>N'a fost un politician al frazei, nici unul dintre acei idealști</b>	
<b>puțini au reușit a rămânea orientați asupra fluctuațiilor lumii din afară, și a nu se poticni</b>				
<b>șagunism - tribunism - sămănătorism</b>				

Continuăm reproducerea după scrierea tribunistului Ioan Lupaș din lucrarea „Mitropolitul Andreiu baron de Șaguna. Scriere comemorativă” (după articolul „*Andreas Freiherr von Schaguna*” apărut în revista „Siebenbürgisch-Deutsches Wochenblatt” nr. 27 din 2 iulie 1873): «N'a fost un politician al frazei, nici unul dintre acei idealști, cari prin puterea covârșitoare a entuziasmului și a cuvântului cuceritor voesc să miște munții din loc și să schimbe cursul râurilor, ci lui îi plăcea să rămână totdeauna pe tărâmul împrejurărilor reale și să-și facă seama cu ele. Observând de timpuriu, că în Austria nimic nu e durabil, ci totul e supus schimbărilor neconținute, s'a ferit de nebunia de a se ținea strâns de un singur sistem politic, și aducându-și totdeauna la timp potrivit aminte de cuvântul cântărețului roman: „*impavidum ferient ruinae*”, ca un bărbat de stat prevăzător a putut să se bucure, pe lângă toate schimbările vremii, totdeauna de rezultate îmbelșugate, ceea ce la puțini muritori le este dat (...) Ce depărtare dela bietul episcop „valah” din 1846, a cărui națiune și biserică erau numai „tolerate” în Ardeal, până la membrul casei magnaților, și între aceste două puncte extreme: bărbatul de încredere al senatului imperial înmulțit din Viena, deputatul Săliștei la dieta din Sibiiu și membru pe viață al senatului austriac! (...) Pretinii și dușmanii marelui bărbat, - a cărui statură înaltă, impunătoare, cu privirea-i ageră și barba

undulătoare nu o va uita curând celce a văzut-o vreodată – vor fi cu toți de aceeaș părere, că numele lui Șaguna însemnează o nouă epocă în vieța poporului român și a bisericii orientale».

La numai 65 de ani, mitropolitul românilor din Ardeal trecea la cele veșnice, încheindu-se o epocă de glorie a ortodoxiei din Transilvania, acesteia recunoscându-i-se prestigiul în întreaga creștinătate europeană a imperiului austro-ungar. Prezentăm reproducerea unui articol apărut în „*Aurora Craiove*”: «”**Anul 1873 fu anul lacrimilor. Napoleon, Cuza și Andreiu Șaguna în jumătatea acestui an trecură la eternitate: trei uriași luptători pentru Români și românism. La trecerea lor din această lume lacrimile au curs și curg dela Tisa și până la Marea Neagră**”. Reproducând și „Tel. Român” aceste păreri, ziarul săsesc scriu un articol sub titlul „**Napoleon III. Cuza și Șaguna**” mirându-se cum a ajuns acesta din urmă „**în societatea exmonarhilor și expotentărilor**”. După părerea ziarului sibiian, care face nedreptate lui Cuza, meritele lui Șaguna pentru românism sunt cu mult mai însemnate decât ale celorlalți doi, îndeosebi decât ale lui Napoleon al III-lea, căci: „**Șaguna n’a folosit niciodată pe Români ca mijloc pentru propriile sale scopuri de înstăpânire, ci s’a nizuit, în măsura puterilor sale, a răspândi civilizația între Români. Și celce a luptat pentru o asemenea idee, este în mai mare măsură binefăcătorul Românilor și al românismului, decât celce a înjosit pe Români la niște unelte ale puterii sale și ale unei politici ambițioase.** (notă: „**Schaguna hat die Romänen nie als Mittel für den Zweck der Herrschsucht benützt**” – „Hermannstädter Zeitung, nr. 183 din 6 august 1873). După un cuvânt al lui Goethe, **om mare este acela care la vârsta înaintată a bărbăției își vede realizat idealul tinerețelor sale.** În acest sens de sigur și Șaguna trebuie socotit printre cei mai mari bărbați ai istoriei noastre naționale, fiindcă la 1864, după aproape două decenii de lupte și stăruinți nepregetate, își văzu cu ochii visul, idealul tinerețelor sale: emanciparea bisericii române de sub ierarhia sârbească. Și mai mult decât atât! Prin necurmata sa activitate și iscusință a reușit a câștiga pe seama bisericii, emancipate de sub jugul sârbesc, autonomia și a-i da o trainică organizație națională, care ni-l prezintă pe alcătuitorul ei înțelept întru toate asemenea marilor legislatori. De aceea e justă părerea, că „de ar fi să întrunim într’un mănunchiu figurile alese ale istoriei poporului românesc, alături cu voievozii „dătători de legi și datini”, ar trebui neapărat să așezăm și pe Șaguna”...»

Ioan Slavici - viitorul fondator al Tribunei (în 1884) - își prezenta opiniile cu privire la organizarea bisericii făcută de marele ierarh pentru biserica română ortodoxă din Ardeal (după un articol din „*Convorbiri Literare*” din 1880): «S’a zis adeseori, că mitropolitul Andreiu **a reformat biserica orientală**. Se poate: în tot cazul această reformațiune a fost săvârșită cu atâta înțelepciune, încât ea s’a putut petrece pe nesimțite și fără de a face să se ivească cea mai mică desbinare între creștini. Fără îndoială biserica orientală din Ardeal e organizată pe temeliile rezultate din o deosebită concepție a religiei creștinești. Din început el a simțit, că așa cum era organizată, biserica orientală nu mai are vitalitate: trebuia dar să-i schimbe organizația potrivit cu interesele credincioșilor ... Om bun și plin de iubire, cum era, el a căutat în oameni partea cea bună și pe aceasta a voit să întemeieze vecinica legătură între dânșii. Pe când în vieța publică el avea totdeauna răutatea oamenilor în vedere și nu se răzima decât pe identitatea de interese; în biserică el a pus mai presus de toate principiul: **dacă nu este iubire între oameni, nu mai poate să se stabilească nici o legătură între dânșii** ... El le-a venit Ardelenilor ca un om trimis dela

Dumnezeu, și Ardelenii au cunoscut, că s'a ivit un Mesia în mijlocul lor, pentru că veacurile îndelungate le-au dat învățătura, că dacă ei nu se vor iubi între dânșii, nu vor găsi în lume, decât ură și prigonire. Așa a fost mitropolitul Andreiu Șaguna, acest „baron din grația împăratului – cum scrie N. Iorga – și din mila lui Dumnezeu unul din marii binefăcători ai națiunii sale ... Puține nume sunt așa de populare în Ardealul românesc ca al lui Șaguna. Chipul lui cu ochii străbătători și larga barbă răsfirată e în mintea tuturor, și în conștiința generală a intrat faptul definitiv, că acest maiestos bătrân a fost de pe scaunul său de arhieru, ca de pe un tron de rege, un cârmuitor de oameni și un îndreptător al vremilor, cărora nu li-s'a supus ca exemplarele obișnuite ale omenirii, ci le-a întors de pe povârnișul lor spre culmea lui. Cât se va vorbi limba noastră pe cealaltă clină a munților părinți, Ardeleanul de legea Răsăritului – și poate mâne și cel unit cu Roma – va ținea minte acest fapt. (notă: Nicolae Iorga „*Andreiu Șaguna*” în revista „*Sămănătorul*”, anul II, nr. 50 din 14 decembrie 1904)».

Ioan Lupaș prezintă personalitatea mitropolitului Șaguna în galeria marilor arhierii care s-au remarcat în istoria românilor: «Învățătură bisericească și profană; cultură vastă, câștigată în atâția ani lungi de călugărie harnică și trează; spirit de jertfă, din care au răsărit spre binele neamului și bisericii noastre, roade atât de îmbelșugate; fapte și îndrumări culturale de o epocală importanță, și idei înaintate, cum la puțini dintre contemporani se vor găsi – toate acestea într'o armonioasă îmbrățișare, constituiesc individualitatea lui Șaguna. Ar fi însă o lacună, dacă am lăsa neamintită și o altă calitate însemnată a lui: destoinicia de diplomat și „**om politic din creștet până în tălpi**” (notă: Mihai Eminescu: „*Scrieri politice și literare*”), cum nu știm să mai fi fost vreunul printre căpeteniile noastre bisericești. Dimpotrivă se știe, că vieța contemplativă și traiul monahicesc din mănăstiri pe mulți chiar dintre cei mai buni, i-a făcut neînțelegători pentru lucrurile lumești și „politicești”. Îmbrăcând rasa călugărească, puțini au reușit a rămânea orientați asupra fluctuațiilor lumii din afară, și a nu se poticni, când era să pășească pe cărările de labirint ale vieții politice.»

(va urma)

**Marius HALMAGHI**

**Sursa online:**

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2019-anul-tribunistilor-vi-141636.html>

The screenshot shows a web browser window with the URL [www.tribuna.ro/stiri/cultura/2019-anul-tribunistilor-vi-141636.html](http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2019-anul-tribunistilor-vi-141636.html). The page header includes the Tribuna logo and the slogan "Dintotdeauna pentru totdeauna!". Below the header is a promotional banner for CORIOLAN jewelry, featuring a diamond ring and the text "Până la 25% reducere la inelele de logodnă disponibile imediat" and "ALEGE INELUL". The navigation menu includes: Eveniment, Actualitate, Stiri de pe strada mea, Sport, Cultura, Sanatate, Timp liber, Tribuna femeilor, and Descopera lumea. The main content area displays the article title "2019-anul tribuniștilor (VI):" by Marius HALMAGHI, dated 10.02.2019 at 22:19, with 138 views and 0 comments. Social media sharing buttons for Facebook, Twitter, and Email are visible, along with a search bar.

**În: Tribuna, 10 februarie 2019**